

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 marca 2015 roku skierowanym przeciwko (...) – spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. powód, (...) – spółka akcyjna z siedzibą w miejscowości W. wniósł o stwierdzenie nieważności uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) – spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. z dnia 17 lipca 2014 roku w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego spółki oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że udziałowcy pozwanej spółki, M. i M. Z. (1) poręczyli w kwietniu 2012 roku weksel własny in blanco wystawiony przez pozwaną spółkę, który miał zabezpieczać należności powoda z tytułu dostaw towarów, w tym dostaw przyszłych. Weksel ten został przedstawiony do wykupu, jednakże w braku uiszczenia kwoty niezbędnej do wykupu powód uzyskał prawomocny nakaz zapłaty. W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego na podstawie tego nakazu doszło do skutecznego zajęcia praw udziałowych M. i M. Z. (1) między innymi w pozwanej w spółce. Mimo tego zajęcia podjęta została przez udziałowców pozwanej spółki uchwała stanowiąca przedmiot niniejszego procesu, podwyższająca kapitał zakładowy spółki z kwoty 5.000 zł do kwoty 25.000 zł poprzez utworzenie 400 nowych udziałów po 50 zł każdy, wskutek czego do pozwanej spółki przystąpili synowie M. i M. M. (2) Z. i M. Z. (2) i objęli nowo utworzone udziały. Powyższe doprowadziło do sytuacji, w której wierzyciel – powód, na rzecz którego zajęte zostało 100 % udziałów w pozwanej spółce posiada, zajętych ma obecnie jedynie 25 % udziałów, a wskutek „rozwodnienia” kapitału zakładowego pozwanej spółki wartość zajętych przez powoda udziałów uległa zmniejszeniu, co sprawia, że zagrożona jest możliwość uzyskania zaspokojenia z tych udziałów.

(pozew - k. 3-6)

Pozwany, w odpowiedzi na pozew, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu pisma pozwany podniósł zarzut nie udowodnienia wytoczenia powództwa w ustawowym 6 miesięcznym terminie od dnia powzięcia wiadomości o podjętej uchwale, a nadto podważył legitymację procesową powoda, wskazując, że wierzyciel nie jest uprawniony do skarżenia uchwał, stanowiących wykonywanie praw korporacyjnych, a nie majątkowych. Na wypadek nie uznania tego zarzutu, podkreślił, że nawet przyznając powodowi legitymację do wystąpienia z tym powództwem winno ono ulec oddaleniu z tego powodu, iż powód nie wykazał związku przyczynowego pomiędzy zaskarżeniem przedmiotowej uchwały, a jej skutkami w postaci zagrożenia możliwości zaspokojenia, a nadto powód nie wykazał, że poprzez podwyższenie kapitału zakładowego w pozwanej spółce doszło do zmniejszenia wartości zajętych udziałów.

(odpowieź na pozew - k. 49-52)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Udziałowcy pozwanej spółki (...) poręczyli wystawiony przez pozwaną spółkę w dniu 12 kwietnia 2012 roku weksel własny in blanco, który miał zabezpieczać należności powoda z tytułu dostaw towarów, w tym dostaw przyszłych na kwotę 3.715.949,30 zł .

(weksel k.29)

Weksel ten został przedstawiony do wykupu, jednakże w braku uiszczenia kwoty niezbędnej do wykupu powód uzyskał w dniu 21 stycznia 2014 roku nakaz zapłaty na kwotę 3.715.949,30 zł, który stał się prawomocny w dniu 19 marca 2014 roku.

(nakaz z klauzulą wykonalności – k. 30)

W toku prowadzonego na podstawie tego nakazu postępowania egzekucyjnego doszło w dniu 2 kwietnia 2014 roku do skutecznego zajęcia praw udziałowych M. i M. Z. (1) w pozwanej w spółce.

(zawiadomienie - k. 31-32, zajęcie udziałów w spółce – k. 33-34 i 35-36, postanowienie – k. 37)

W dniu 11 lipca 2014 roku powód złożył do komornika prowadzącego egzekucję wniosek o sprzedaż egzekucyjną zajętych udziałów. Komornik w związku z tym wnioskiem wezwał powoda – wierzyciela do uiszczenia zaliczki na wydatki w kwocie 25.000 zł. W piśmie z dnia 31 marca 2015 roku powód - wierzyciel wniósł o wstrzymanie się ze sprzedażą zajętych udziałów do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia tego procesu.

(wniosek - k. 75-76, wezwanie do zaliczki – k. 77, pismo – k. 78-80)

W dniu 17 lipca 2014 podjęta została przez udziałowców pozwanej spółki uchwała podwyższająca kapitał zakładowy spółki z kwoty 5.000 zł do kwoty 25.000 zł poprzez utworzenie 400 nowych udziałów po 50 zł każdy, a także prowadząca do objęcia nowych udziałów przez nowych dwóch wspólników M. Z. (3) i M. Z. (2), którzy objęli po 200 nowo ustanowionych udziałów. Przyczyną podwyższenia kapitału zakładowego pozwanej spółki był brak środków obrotowych na funkcjonowanie spółki. Dotychczasowi wspólnicy nie mieli środków finansowych na podwyższenia kapitału zakładowego, dlatego poprosili synów o wejście do spółki jako udziałowców. Taka forma dokapitalizowania spółki była, w ocenie dotychczasowych i nowych wspólników, korzystna dla spółki, bo jeden z nowych wspólników udzielił spółce pożyczki w kwocie 80.000 zł i objął funkcje prezesa jej zarządu uzyskując w ten sposób wpływ na rozwój spółki. Po podwyższeniu kapitału spółka mogła na bieżąco regulować swoje zobowiązania.

(uchwała – k. 37-49, oświadczenie o objęciu udziałów – k. 42-43, lista wspólników pozwanej spółki na dzień 17 lipca 2014 roku – k. 44, zeznania świadka M. Z. – k. 92, 00:06:21,00:13:16, przesłuchanie pozwanego – k. 94, 00:18:22, 00:19:55, 00:26:46)

Zajęte udziały nie były przedmiotem obrotu, nie zostały sprzedane, ani nie została wypłacona dywidenda. Ani powód, ani żaden inny podmiot nie zwracał się o wypłatę dywidendy.

(zeznania świadka M. Z. – k. 92-93, 00:07:50, 00:11:41, przesłuchanie pozwanego – k. 94, 00:18:22)

Wniosek o zmianę danych w KRS pozwana spółka złożyła w dniu 28 lipca 2014 roku, wpisu w KRS dokonano w dniu 16 września 2014 roku. Informacja o tym wpisie ogłoszona została w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 23 września 2014 roku nr (...).

(wniosek o zmianę w KRS – k. 58, odpis z KRS pozwanej spółki z numerem wpisu 3 z dnia 16 września 2014 roku – k. 22, Monitor Sądowy i Gospodarczy z dnia 23 września 2014 roku nr 184 ((...)) – k. 74)

W dniu 28 sierpnia 2014 roku pozwanej spółce udzielony został przez Bank Spółdzielczy w K. kredyt odnawialny krótkoterminowy w rachunku bieżącym w maksymalnej kwocie 100.000 zł. Wcześniej banki odmawiały udzielenia pozwanej spółce kredytu.

(umowa kredytu – k. 56-57, przesłuchanie pozwanego – k. 94, 00:19:55, 00:22:27, 00:24:28, zeznania świadka M. Z. – k. 92-93, 00:07:50)

Sąd zważył, co następuje :

Zgodnie z treścią normy art. 910² § 1 kpc z mocy zajęcia wierzyciel może wykonywać wszelkie uprawnienia majątkowe dłużnika wynikające z zajętego prawa, które są niezbędne do zaspokojenia wierzyciela w drodze egzekucji, może również podejmować wszelkie działania, które są niezbędne do zachowania prawa.

Jakkolwiek przytoczona regulacja stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 887 § 1 kpc, stanowiącego, iż wierzyciel może wykonywać wszelkie prawa i roszczenia dłużnika, i tym samym normując szczegółowo zakres uprawnień przysługujących wierzycielowi od chwili skutecznego zajęcia prawa majątkowego, to w doktrynie nadal istnieje spór co do tego, czy wierzyciel z mocy zajęcia może wykonywać tylko prawa czysto majątkowe niezbędne do realizacji czyli spieniężenia zajętego prawa, czy może także wykonywać tzw. uprawnienia korporacyjne (organizacyjne) przysługujące

dłużnikowi. Za dominujący w nauce należy uznać pogląd że prawa udziałowe stanowią kompleks uprawnień o charakterze majątkowym, wobec czego dzieli się je na prawa czysto majątkowe (zwane obligacyjnymi) oraz prawa korporacyjne (organizacyjne), określane też jako niemajątkowe (osobiste). Ustawodawca w przywołanym przepisie nie rozstrzyga wskazanych wyżej wątpliwości, ponieważ w § 1 art. 910² kpc mowa jest o wykonywaniu przez wierzyciela z mocy zajęcia tylko tych uprawnień majątkowych, które są niezbędne do zaspokojenia wierzyciela w drodze egzekucji. Wydaje się, że przy interpretacji tego sformułowania trzeba mieć na uwadze, że regulacja art. 911⁶ kpc określa, iż zaspokojenie wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym z zajętego prawa następuje z dochodu albo z realizacji lub sprzedaży prawa, jak również treść § 2 przepisu art. 910² kpc, w którym ustawodawca przesądza, że zajęcie nie legitymuje wierzyciela do wykonywania pozostałych uprawnień.

Jednakże należy mieć na względzie unormowanie art. 910² § 1 in fine kpc, które zezwala wierzycielowi z mocy zajęcia na podejmowanie wszelkich działań, które są niezbędne do zachowania prawa. Te działania zachowawcze zmierzające do ochrony prawa w rozumieniu art. 910² § 1 kpc nie polegają na wykonywaniu niezbędnych do zaspokojenia wierzyciela w drodze egzekucji uprawnień majątkowych dłużnika wynikających z zajętego prawa, gdyż uprawnienia o charakterze majątkowym wierzyciel może podejmować z mocy zajęcia. Można natomiast te uprawnienia określić jako działania podejmowane przez wierzyciela celem ochrony zajętego prawa w sytuacji, gdy zachodzi uzasadniona obawa wygaśnięcia prawa, bądź utraty przez prawo jego rzeczywistej wartości. Dlatego zaaprobować należy stanowisko, że wierzyciel, który uzyskał zabezpieczenie przez zajęcie udziałów w spółce z o.o., ma legitymację czynną do zaskarżenia uchwały organu tej spółki na podstawie art. 910² § 1 in fine kpc wówczas, gdy skutki prawne lub ekonomiczne takiej uchwały zagrażają możliwości zaspokojenia się przez niego z zajętych udziałów (tak też SN w wyroku z dnia 12 czerwca 2013 r., II CSK 588/12, OSNC 2014, nr 3, poz. 29).

W judykaturze wielokrotnie wskazywano, iż wierzycielowi z mocy zajęcia udziałów w spółce z o.o. przysługuje legitymacja do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały (porównaj uchwała SN z dnia 25 listopada 2011 r., III CZP 64/11, OSNC 2012, nr 6, poz. 67), a jej podstawę stanowi art. 910² § 1 in fine będący przepisem szczególnym w stosunku do art. 250 ksh (tak SN w uzasadnieniu wyroku z dnia 30 stycznia 2009 r., II CSK 355/08, LEX nr 497674).

Powyższe rozważania nie przesądzają jednakże, iż powództwo winno ulec uwzględnieniu, gdyż jednocześnie w orzecznictwie sądowym silnie akcentuje się, iż legitymacja do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały może być przypisana egzekwującemu wierzycielowi jedynie wówczas, gdy powództwo zmierza do zachowania prawa egzekwowanego, zaś źródłem zagrożenia możliwości zaspokojenia się wierzyciela jest kwestionowana uchwała (tak SN w uzasadnieniu wyroku z dnia 19 grudnia 2013 r., II CSK 150/13, lex 1427393).

W sprawie niniejszej powództwo zasługuje na oddalenie gdyż powód nie wykazał, aby podjęcie opisanej wyżej uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego pozwanej spółki i utworzeniu nowych udziałów zagrażało uprawnieniu wierzyciela do zaspokojenia się z zajętych udziałów, czy też prowadziło do zniweczenia jego uprawnienia do zaspokojenia się, co, zdaniem sądu, stanowi warunek sine qua non uwzględnienia powództwa. W szczególności powodowa spółka, wbrew ciężającej na niej regule dowodowej z art. 6 kc, nie wykazała, iż skutki prawne lub ekonomiczne podjętej uchwały zagrażają możliwości zaspokojenia się powoda – wierzyciela z zajętych udziałów. Samo twierdzenie powoda, że wskutek „rozwodnienia” kapitału zakładowego pozwanej spółki wartość zajętych przez powoda udziałów uległa zmniejszeniu, co sprawia, że zagrożona jest możliwość uzyskania zaspokojenia z tych udziałów, wobec kwestionowania tej okoliczności przez pozwanego, za niewystarczające. Jakkolwiek wskutek podjętej uchwały wierzyciel – powód, na rzecz którego zajęte zostało 100 % udziałów w pozwanej spółce zajętych ma obecnie jedynie 25 % udziałów, to sama ta okoliczność nie wpływa negatywnie na funkcjonowanie pozwanej spółki, ani też na wartość zajętego prawa. Powód w każdym razie nie wykazał żadnym środkiem dowodowym, aby wartość udziałów, które zostały zajęte wskutek podjęcia uchwały została obniżona, co warunkowałoby uznanie, iż istnieje zagrożenie zaspokojenia się z tych udziałów. W szczególności powód nie udowodnił, że dochód, jaki mógłby uzyskać ze sprzedaży zajętych udziałów byłby niższy, niż dochód jaki uzyskalby z tej sprzedaży, gdyby uchwały nie podjęto, a to sprawia, że

uznać trzeba, że nie wykazał, że podjęta uchwała zagrozi możliwości zaspokojenia się wierzyciela z zajętych udziałów, mimo, że ciężar wykazania związku przyczynowego pomiędzy podjętą uchwałą a niemożliwością zaspokojenia się wierzyciela egzekwującego spoczywa na tym ostatnim, jako podmiocie, który dochodzi ochrony swojego interesu na podstawie art. 910² § 1 in fine kpc.

Nadto wskazać wypada, że wskutek podjętej uchwały funkcjonowanie spółki poprawiło się skoro, jak wynika z ustaleń stanu faktycznego, uzyskała ona kredyt obrotowy odnawialny na bieżącą działalność w kwocie 100.000 zł i została dokapitalizowana zarówno poprzez podniesienie kapitału zakładowego z 5.000 zł do 25.000 zł, jak i poprzez pożyczkę od nowego współnika w kwocie 80.000 zł, a także iż po podwyższeniu kapitału spółka mogła na bieżąco regulować swoje zobowiązania. Tym samym oceniając skutki podjęcia zaskarżonej uchwały dojść należy do wniosku, iż miała ona na celu polepszenie sytuacji w spółce i zadaniem jej była restrukturyzacja spółki i umożliwienie jej dalszego funkcjonowania, zaś nie poparte żadnymi środkami dowodowymi twierdzenia powoda, że wskutek podjęcia zaskarżonej uchwały dotychczasowe – zajęte udziały powoda straciły na wartości gospodarczej, zarówno z punktu widzenia uprawnień korporacyjnych, jak i majątkowych nie zasługują na uwzględnienie, zwłaszcza, gdy zważy się, że przesądzone wydaje się tak w doktrynie, jak i w orzecznictwie, iż wierzycielowi egzekwującemu zasadniczo nie służą uprawnienia o charakterze korporacyjnym (decyzyjnym), a wpływu zaskarżonej uchwały na uprawnienia o charakterze majątkowym powód nie wykazał. Trudno też w związku z powyższymi rozważaniami podjętą uchwałę oceniać jako rozporządzającą zajętymi udziałami z powodu zmniejszenia wartości udziałów w stosunku do całego majątku spółki, zwłaszcza gdy powód nie przedstawił wyceny ani zajętych udziałów ani majątku spółki, zaś w piśmie Komornika z dnia 19 marca 2015 roku powołanym na okoliczność tej wyceny (k. 71) brak jest takiej wyceny (k. 77). W końcu podkreślić wypada, że powód nie wykazał też aby celem podjętej uchwały była nie restrukturyzacja pozwanej spółki, ale udaremnienie egzekucji z zajętych udziałów. Należy bowiem zważyć, że powód - wierzyciel dysponuje tytułem wykonawczym na kwotę ponad 3.000.000 zł, zaś wartość nominalna zajętych udziałów wynosi 5.000 zł, a to sprawia, że zarówno w trybie uzyskania dochodów z zajętego prawa (dywidendy), jak i w trybie sprzedaży udziałów i tak nie dojdzie do całkowitego zaspokojenia wierzyciela i to nie z powodu podjętej uchwały, ale z powodu wartości zajętego prawa w stosunku do wartości wierzytelności powoda.

Na końcu niejako na marginesie wskazać wypada, iż nie ulega wątpliwości, w ocenie sądu, iż powód wytoczył powództwo w ustawowym 6 miesięcznym terminie wynikającym z regulacji art. 252 § 3 ksh. Skoro bowiem ustalenia stanu faktycznego doprowadziły do konkluzji, iż wniosek o zmianę danych w KRS pozwana spółka złożyła w dniu 28 lipca 2014 roku, a wpis w KRS dokonano w dniu 16 września 2014 roku, zaś informacja o tym wpisie ogłoszona została w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 23 września 2014 roku nr 184 (4563), to uznać wypada, że złożenie pozwu w dniu 16 marca 2015 roku, nastąpiło przed upływem 6 miesięcznego terminu liczonego od dnia otrzymania wiadomości o uchwale.

Biorąc pod uwagę poczynione ustalenia i rozważania, na podstawie przywołanych wyżej regulacji, powództwo podlegało oddaleniu.

Rozstrzygając o kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 kpc stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu i kosztów celowych.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi strony pozwanej.

Dnia 7 marca 2016 roku